

انتقاد معاون قرآنی ارشاد، از نگاه‌های انحصاری در برخی حوزه‌های دینی

معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتقاد از این تصور که گوئی قرآن خاص روحانیون و حافظین و قاریان است و باقی مردم سراغ قرآن نمی‌روند

معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با انتقاد از این تصور که گوئی قرآن خاص روحانیون و حافظین و قاریان است و باقی مردم سراغ قرآن نمی‌روند، بر ضرورت توجه صحیح به فرهنگ قرآنی تأکید کرد و گفت: نوع رفتار و گفتار و نگاه‌های دولتمردان ما و کل حاکمیت و کشور باید به گونه مناسب‌تری با مردم باشد تا در تضاد با فرهنگ قرآنی نباشد زیرا حتی با یک دروغ بنیان راستگویی در جامعه به هم می‌ریزد یا با خلف وعده و بی‌نظمی در رفتارها، اساس نظم در جامعه خدشه‌دار می‌شود. او با تأکید بر اینکه تمام شاکله قرآن بر نظم استوار است یادآور شد: اگر رفتار یک مسئول در جامعه با بی‌نظمی همراه باشد، قطعاً نمی‌تواند مروج قرآن و فرهنگ قرآنی در جامعه باشد.

* رفتار برخی از متدینین بخش عمده‌ای از جامعه را از ورود به مسجد منع می‌کند
حجت‌الاسلام و المسلمین محمدرضا حشمتی، معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با بیان اینکه بعضی حقایق و واقعیت‌ها در دین و حتی کشور ما هستند که متعلق به یک جناح و گروه و طائفه نیستند و متعلق به همه مردم هستند، به شفقنا (پایگاه بین‌المللی همکاری‌های خبری شیعه)، گفت: به برخی حقایق و واقعیت‌ها نباید بخشی نگاه کرد و تصور شود که فقط متعلق به یک گروه و طائفه هستند.

او مسجد را یکی از این واقعیت‌ها و حقایق جامعه دانست و بیان کرد: ما تصور می‌کنیم مسجد فقط برای مؤمنین و متقین و متدینین است در صورتی که این تصور خلاف است زیرا به محض اینکه دو رکعت نماز در مسجد خوانده شود، وقف می‌شود. وقتی هم وقف شد؛ یعنی برای همه نمازگزاران است و در تمام ساعات شبانه روز باید در خدمت همه مردم باشد در حالیکه رفتار برخی از متدینین به گونه‌ای است که بخش عمده‌ای از جامعه را با نگاه و رفتار خود از ورود به مسجد منع می‌کنند. به عنوان مثال؛ اگر کسی اول وقت به مسجد آمد می‌تواند نماز بخواند، اما اگر در ساعات بعد روز بیاید، دیگر مسجد برای نماز خواندن باز نیست.

* قرآن خاص روحانیون و حافظین و قاریان نیست
حشمتی، قرآن را نیز از دیگر حقایق عنوان کرد و گفت: تصویری ایجاد شده که گوئی قرآن خاص روحانیون و حافظین و قاریان است و باقی مردم سراغ قرآن نمی‌روند؛ در حالی که به تعبیر قرآن، این کتاب هدی للناس است و ناس عام‌ترین واژه‌ای است که به مردم اطلاق می‌شود. البته در قرآن به هدی للمتقین هم اشاره می‌شود، اما چون هدایت مراحل مختلف دارد، این واژه در مرحله عالی و تکامل یافته معنی می‌یابد.

* کسانی که خبثات ذاتی ندارند هم می‌توانند به قرآن دسترسی داشته باشند
او با اشاره به اینکه قرآن در جائی دیگر هم به شفاء للناس تعبیر شده است، اظهار کرد: اگر قرار است قرآن شفا باشد، قطعاً مختص یک قشر خاص نخواهد بود و به همه مردم اطلاق می‌شود. البته در جائی دیگر هم خداوند می‌فرماید؛ انه لقرآن کریم فی کتاب مکنون لایمسه الا المطهرون یعنی همان صحبت قبلی که گفتیم مطهرها فقط می‌توانند به قرآن دسترسی داشته باشند. در صورتی که طهارت هم معنای ظاهری دارد و هم معنای باطنی. به عبارتی کسانی که خبثات ذاتی ندارند هم می‌توانند به قرآن دسترسی داشته باشند.

* قرآن قابل دست یافتن به همه اقشار و مردم است
حشمتی با تأکید بر اینکه 90 درصد جامعه مشمول این تقسیم می‌شوند، گفت: تعداد بسیار محدود و کمی در جامعه هستند که خبثات ذاتی داشته باشند. اکثراً طهارت دارند و نگاهشان به مردم اینگونه است که دست افتاده‌ها را می‌گیرند. فقط ممکن است در اعتقادات رفتار مطلوب ما را نداشته باشند؛ لذا طبق این آیه قرآن قابل دست یافتن به همه اقشار و مردم است.

* اهل بیت (ع)

مختص به مؤمنین نیستند

او از اهل بیت (ع) به عنوان واقعیت‌ها و حقایقی که وجود دارند و متعلق به مردم هستند نیز یاد و اظهار کرد: هیچ کس حق ندارد بگوید که امام حسین متعلق به سینه‌زن‌هاست زیرا به عنوان مثال در ایران؛ زرتشتی‌ها و هندوها و مسیحی‌ها و یهودی‌های بسیاری هستند که از دریچه باورهای خود به اهل بیت(ع) تأسی می‌جویند. چرا که اهل بیت(ع) حجت‌های خدا بر روی زمین هستند و مختص به مؤمنین نیستند.

نگاه انحصارطلبی در برخی حوزه‌های دینی

حشمتی در ادامه با طرح این سوال که چه کنیم تا این فضا درباره حقایق و واقعیت‌های دین در تمامی آحاد جامعه ایجاد شود، گفت: متأسفانه یک نگاه انحصارطلبی در برخی حوزه‌های دینی وجود دارد که اگر بتوانیم درها را باز کنیم و مردم هم بتوانند وارد این عرصه‌ها شوند، لذت بیشتری خواهیم برد. چراکه در برخی کشورهای مسلمان نشین این کار را کرده‌اند یعنی شخص با هر باور و اعتقاد و منشی ارتباط خود را با نماز و مسجد قطع نکرده است و کسی هم از تقوای او پرس و جو نمی‌کند که اگر با تقوی باشد وارد مسجد شود و اگر نباشد حق ورود نداشته باشد.

* 90 درصد مردم خداپاوارند ولی در مناسک تعداد آنها کم می‌شود

او با بیان اینکه علما و بزرگان ما باید توجه بیشتری به این مقوله داشته باشند، تصریح کرد: ممکن است ما به یکباره با این مسئله مواجه شویم که افشار مختلفی در جامعه از واقعیت‌های دینی استقبال کنند، اما ما نتوانیم پاسخگوی آنها باشیم زیرا در سال‌های گذشته در کنفرانسی پیمایشی صورت گرفت و اعلام شد که 90 درصد مردم ایران خداپاوار هستند و به مبدا هستی اعتقاد دارند اما وقتی وارد مناسک می‌شویم تعداد آنها کم می‌شود. بنده این مسئله را در بسیاری زمان‌ها بیان کردم و هشدار دادم که اگر دیر به این مسئله برسیم، دچار مشکل خواهیم شد.

به عبارتی دیگر بیان کردیم که این 90 درصد وقتی وارد مناسک می‌شوند تعداد کمی توجه می‌کنند، وقتی به نماز جماعت می‌رسند باز هم کمتر می‌شوند و وقتی به نماز جمعه می‌رسند تعداد اندک می‌شود. از این رو؛ حتی اگر 70 درصد از این آمار نمازخوان دائمی باشند، اگر آنها را وارد مساجد کنیم، اتفاق بسیار خوبی خواهد افتاد. هرچند که مساجد ما گنجایش این آمار را ندارد و باید تنوعی در این زمینه صورت گیرد.

* وزارت ارشاد و دولت در صدد هستند تا حوزه قرآنی را فعال کنند

حشمتی با بیان اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به ویژه دولت در صدد هستند تا حوزه قرآنی را فعال کنند و از فرهنگ قرآنی در دولت حمایت شود، گفت: ما باید ساز و کار این مسئله را فراهم کنیم تا به اهدافی که بیان شد برسیم. به عبارتی اگر بخواهیم فرهنگ واقعی قرآن را در جامعه افزایش دهیم و سطح فرهنگی مردم را از حالت بی‌هویتی نجات دهیم و به فرهنگ قرآنی نزدیک کنیم، سازمان‌های مسئول و ارگان‌ها و دولت باید این سازوکارها را فراهم کنند. البته این هدف محقق نخواهد شد، مگر اینکه متفکران و اهل خرد کمک کنند و از تجربیات بشری در کشورهای دیگر استفاده شود یعنی باید از دانشمندان و کسانی که از وضع موجود ناراضی هستند بخواهیم تا کمک کنند تا گام‌های مطلوبی در این زمینه برداشته شود.

* رفتار و گفتار دولتمردان نباید در تضاد با فرهنگ قرآنی باشد

معاون قرآن و عترت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با تأکید بر اینکه بخش عمده‌ای از سیر و سلوک و گفتار دولتمردان در این فرهنگ تأثیرگذار است، خاطرنشان کرد: نوع رفتار و گفتار و نگاه‌های دولتمردان ما و کل حاکمیت و کشور باید به گونه مناسب‌تری با مردم باشد تا در تضاد با فرهنگ قرآنی نباشد. زیرا حتی با یک دروغ بنیان راستگویی در جامعه به هم می‌ریزد یا با خلف وعده و بی‌نظمی در رفتارها، اساس نظم در جامعه خدشه‌دار می‌شود. چراکه تمام شاکله قرآن بر نظم استوار است و اگر رفتار یک مسئول در جامعه با بی‌نظمی همراه باشد، قطعاً نمی‌تواند مروج قرآن و فرهنگ قرآنی در جامعه باشد.

* فرهنگ قرآنی را از متون خارج کنیم و به افشار جامعه تسری دهیم

او با اشاره به اهمیت و ضرورت احترام و تکریم انسان‌ها که در قرآن بسیار سفارش شده است، گفت: اگر مسئولی خلاف این سفارش قرآن رفتار کند، قطعاً بنیان این باور و فرهنگ قرآنی در جامعه آسیب خواهد دید. بنابراین باید از اندیشمندان یاری بخواهیم تا راه‌های تحقق ساز و کارها را طراحی کنند. همچنین می‌توانیم از رسانه‌ها بخواهیم تا در انتقال مفاهیم به مردم کمک کنند. وقتی شخصی مسئول یک بخشی می‌شود، رفتارها و کردارهای او ناخودآگاه بر مردم تأثیر خواهد گذاشت. همانگونه که نماد اسلام در روحانیت است و یک روحانی، هر کاری که بخواهد نمی‌تواند انجام دهد بنابراین یکی از کارهایی که باید انجام شود، بهره‌برداری از روش‌ها برای رسیدن به اینگونه فرهنگ‌هاست. در عین اینکه از علما و دانشمندان هم بخواهیم کمک کنند تا فرهنگ قرآنی را از متون خارج کنیم و به افشار جامعه تسری دهیم.

* در روش‌های تبلیغ قرآن هم تجدید نظر داشته باشیم

حشمتی با بیان اینکه ما نیازمند دانش بشری و تجربیات سایر کشورها هستیم، خاطرنشان کرد: ما می‌توانیم از تجربیات دیگر کشورها استفاده کنیم. به عنوان مثال بدانیم که قانونگرایی چگونه در برخی کشورها به خوبی رعایت می‌شود بنابراین هر روشی که ما را به اینجا برساند، می‌تواند تأییداتی هم از قرآن داشته باشد اما اگر ما خود را بی‌نیاز از دانش بشری بدانیم و خود را منحصر در چند متخصص امثال بنده کنیم، همان خواهیم شد که طی سال‌های گذشته بودیم. لذا اگر بخواهیم اتفاق جدیدی بیفتد، باید از علما و دانشمندان و صاحب‌نظران حوزه اجتماعی و فرهنگی که برخی آسیب‌ها را شناسائی کرده‌اند، کمک بگیریم و در روش‌های تبلیغ قرآن هم تجدید نظر داشته باشیم.

* همه انگیزه قرآنی دارند و می‌خواهند فعالیت قرآنی داشته باشند

او با اشاره به اینکه اسباب تعامل با سایر معاونت‌های وزارت ارشاد و حتی با سایر وزارتخانه‌ها فراهم است، تصریح کرد: اگر ما

اندیشه‌ای را درست طراحی کنیم و سایر معاونت‌ها و ارگان‌ها هم ساز و کار تبدیل این اندیشه به پروژه و اجرائی شدن آن را فراهم کنند، قطعاً به نتایج مطلوبی خواهیم رسید زیرا همه انگیزه قرآنی دارند و می‌خواهند فعالیت قرآنی داشته باشند بنابراین مهم این است که ما این برنامه را داشته باشیم. چراکه ما ایده‌ها را داریم و این ایده‌ها هم توسط محققین و کارشناسان و اندیشمندان فراهم می‌شود اما چگونگی تبدیل این اهداف و راهبردهائی که باید باشد، باید به درستی صورت گیرد لذا هنر ما این است که کار تبدیل را به درستی انجام دهیم. هرچند که شاید در اسناد بالادستی آمده باشد.

* دولت و معاونت‌های مختلف وزارت ارشاد ما را همراهی می‌کنند

حشمتی با تأکید بر اینکه ما باید کاری کنیم که کارهای تکراری ما را از اهداف اصلی دور نکنند، بیان کرد: دولت و معاونت‌های مختلف وزارت ارشاد ما را همراهی می‌کنند. اما آنها از ما توقع دارند تا ما برنامه‌های مناسب این فعالیت را ارائه دهیم.

اگر بودجه قرآنی درست استفاده شود، گام محکمی را بر خواهیم داشت

او با اشاره به بودجه انجام فعالیت‌های قرآنی، گفت: بودجه‌ی اختصاص یافته برای این معاونت که سال اول خود را تجربه می‌کند، شاید کافی نباشد؛ اما بودجه مناسبی است زیرا با وضعیت فعلی کشور باید صرفه‌جویی کنیم و اگر درست هزینه کنیم بودجه خوبی خواهد بود که امیدواریم مجلس هم حمایت کند. چراکه اگر بودجه قرآنی درست استفاده شود، گام محکمی را بر خواهیم داشت.